

ENFERMIDADES PROFESIONAIS NAS EXPLOTACIÓNS DE GANDO VACÚN

Dra. Mª Paz Eyre Vázquez

01 de decembro de 2016

CNAE – 2009: CLASIFICACIÓN NACIONAL DE ACTIVIDADES ECONÓMICAS

SECCIÓN A: AGRICULTURA, GANDERÍA, SILVICULTURA E PESCA

01 Agricultura, gandería, caza e servizos relacionados coas mesmas

01 01.1 Cultivos non perennes (hortalizas, cereais, etc.)

01.2 Cultivos perennes (viñedos, froitas, etc.)

01.3 Propagación de plantas

01.4 Producción gandeira (bovino, porcino, avícola, apicultura, etc.)

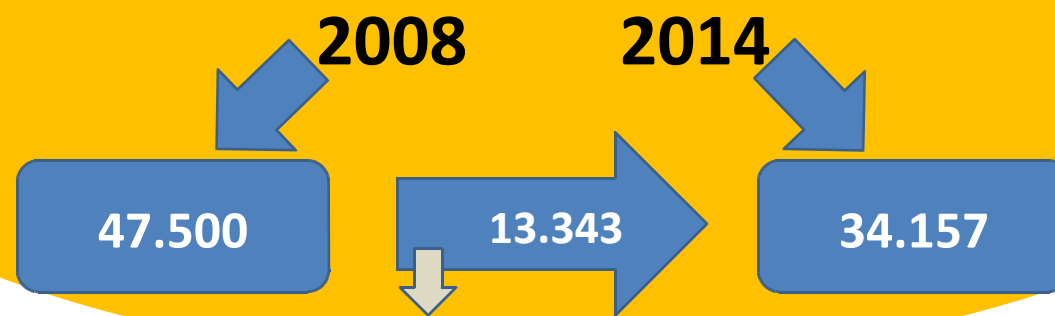
02 02.1 Silvicultura e explotacións forestais

02.2 Explotación da madeira

02.3 Recolección de produtos silvestres

02.4 Servizos de apoio á silvicultura

POBOACIÓN TRABALLADORA NO SECTOR AGRARIO EN GALICIA

Nº DE AFILIADOS 2014: MEDIA DO ANO 2014

	REA (CONTA ALLEA)	SETA (AUTÓNOMOS)	TOTAL
A CORUÑA	1.579,18	10.935,68	12.514,86
LUGO	1.543,68	12.178,43	13.722,11
OURENSE	286,46	2.369,88	2.656,34
PONTEVEDRA	1.115,19	4.337,72	5.452,91
GALICIA	4.524,51	29.821,71	34.346,22

A CORUÑA
36,44 %

LUGO
39,95 %

A CORUÑA + LUGO
76,38 %

Datos de estadísticas INSS a **29/02/2016**

	Régimen General			Régimen Especial Trabajadores Autónomos	
	Régimen General (1)	S.E.Agrario	S.E.E. Hogar	No S.E.T.A.	S.E.T.A.
A Coruña	294.858	1.663	11.697	77.231	10.104
Lugo	72.213	1.752	3.626	24.640	11.397
Ourense	68.317	288	3.372	23.376	2.158
Pontevedra	229.633	1.120	8.827	62.931	3.980
GALICIA	665.021	4.823	27.522	188.178	27.639

14,85%

85,15%

Traballadores agrarios por conta allea

Traballadores agrarios por conta propia

32.462

Nº de explotacións de gando vacún, nº de vacas e nº de vacas por explotación (2014)

Galicia	2010	2011	2012	2013	2014
Nº de explotacións	38.747	36.919	35.307	34.068	32.983
Nº de vacas	553.422	548.642	542.812	534.968	549.094
Vacas por explotación	14,3	14,9	15,4	15,7	16,6

Fonte: estadísticas de C. Medio Rural

Estrutura do sector bovino. Serie histórica

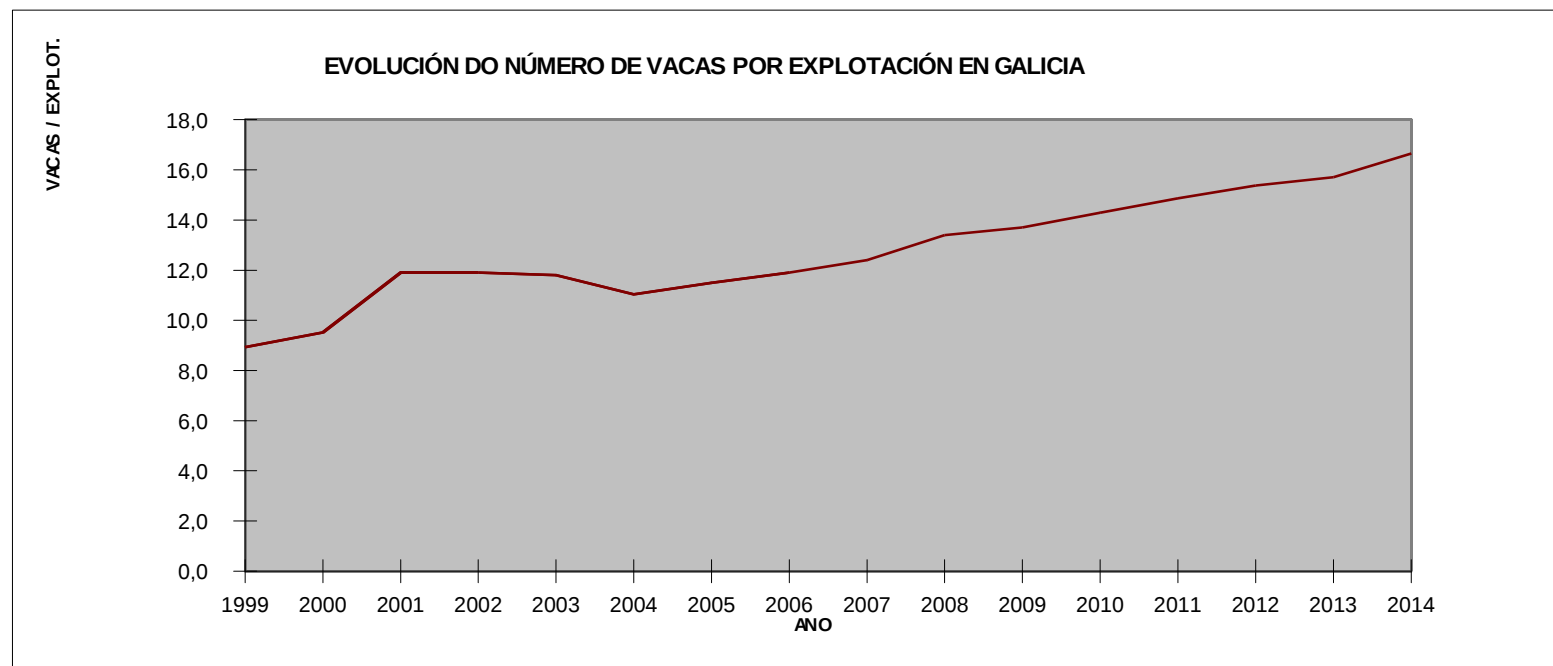
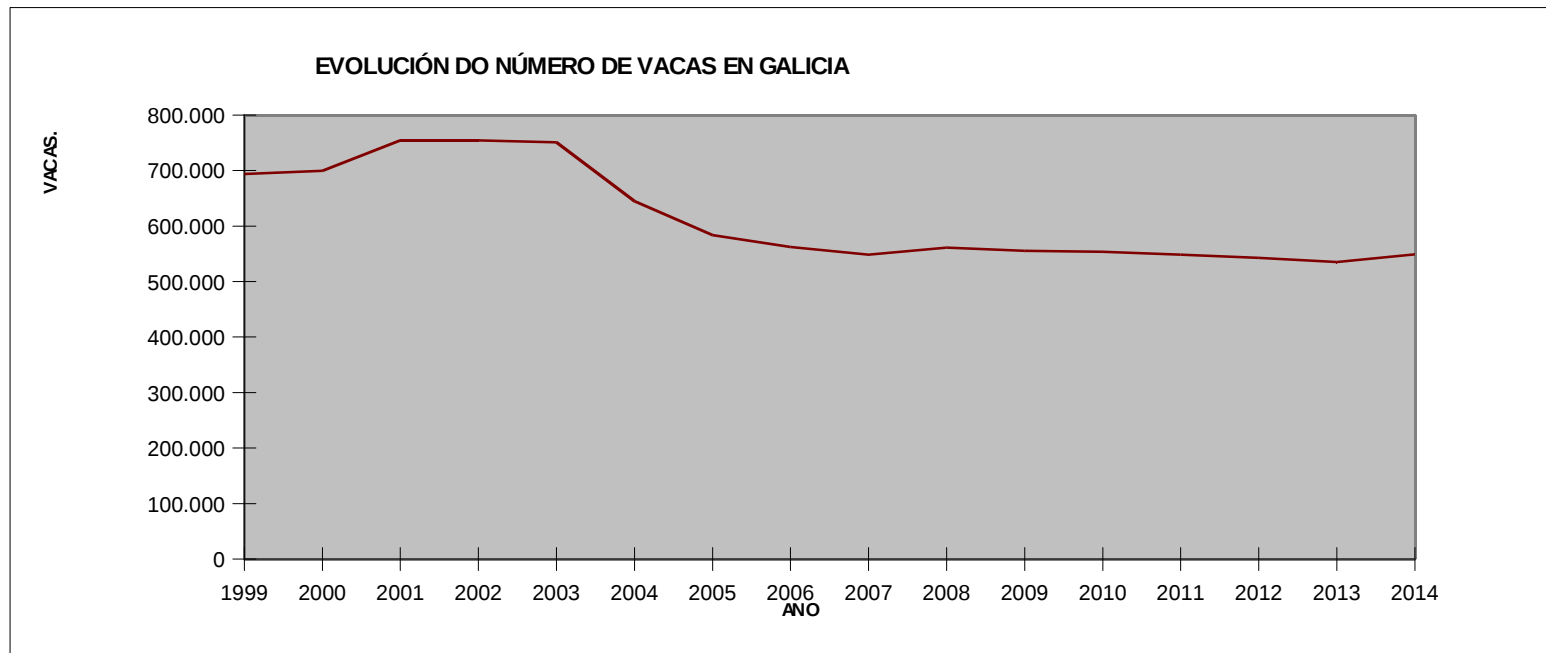
A Coruña	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nº de explotacións	30.406	28.431	24.851	24.851	24.687	22.936	20.079	18.637	17.281	16.419	15.868	15.039	14.209	13.537	13.007	12.470
Nº de vacas	283.550	286.680	307.140	307.140	288.008	245.931	221.898	212.438	204.044	208.574	205.761	202.352	199.523	196.576	194.369	200.132
Vacas por explotación	9,3	10,1	12,4	12,4	11,7	10,7	11,1	11,4	11,8	12,7	13,0	13,5	14,0	14,5	14,9	16,0
Lugo	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nº de explotacións	25.807	24.665	20.897	20.897	21.939	21.168	19.243	18.183	17.411	16.661	16.252	15.723	15.152	14.590	14.168	13.796
Nº de vacas	290.680	295.581	339.416	339.416	347.384	302.111	274.397	266.527	262.603	269.635	266.513	267.607	265.614	263.215	259.203	265.597
Vacas por explotación	11,3	12,0	16,2	16,2	15,8	14,3	14,3	14,7	15,1	16,2	16,4	17,0	17,5	18,0	18,3	19,3
Ourense	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nº de explotacións	7.017	6.431	5.492	5.492	5.125	4.323	3.437	3.073	2.811	2.581	2.459	2.285	2.129	2.021	1.944	1.889
Nº de vacas	36.236	35.855	30.833	30.833	31.943	28.465	24.658	23.789	23.062	23.723	23.934	24.791	25.180	25.425	24.722	25.413
Vacas por explotación	5,2	5,6	5,6	5,6	6,2	6,6	7,2	7,7	8,2	9,2	9,7	10,8	11,8	12,6	12,7	13,5
Pontevedra	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nº de explotacións	14.430	13.909	12.171	12.171	11.776	9.969	8.030	7.270	6.690	6.189	5.983	5.700	5.429	5.159	4.949	4.828
Nº de vacas	83.333	81.198	77.125	77.125	83.358	68.257	62.997	59.469	58.588	59.515	59.273	58.672	58.325	57.596	56.674	57.952
Vacas por explotación	5,8	5,8	6,3	6,3	7,1	6,8	7,8	8,2	8,8	9,6	9,9	10,3	10,7	11,2	11,5	12,0
Galicia	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nº de explotacións	77.660	73.436	63.411	63.411	63.527	58.396	50.789	47.163	44.193	41.850	40.562	38.747	36.919	35.307	34.068	32.983
Nº de vacas	693.799	699.314	754.514	754.514	750.693	644.814	583.950	562.223	548.297	561.447	555.481	553.422	548.642	542.812	534.968	549.094
Vacas por explotación	8,9	9,5	11,9	11,9	11,8	11,0	11,5	11,9	12,4	13,4	13,7	14,3	14,9	15,4	15,7	16,6

Nº DE VACAS

LUGO
48,37 %

A CORUÑA
36,44 %

LUGO + A CORUÑA
84,8 %

Fonte: datos da C. de Medio Rural

DANOS DERIVADOS DO TRABALLO

**AS ENFERMIDADES, PATOLOXÍAS OU LESIÓN S SUFRIDAS
CON MOTIVO OU OCASIÓN DO TRABALLO**

**ACCIDENTES DE TRABALLO
ENFERMIDADES DO TRABALLO
ENFERMIDADES PROFESIONAIS**

Art. 4.3 LPRL

Real Decreto 1299/2006, de 10 de novembro, polo que se aproba o cadro de enfermidades profesionais no sistema da Seguridade Social e se establecen criterios para súa notificación e rexistro e a súa modificación do R.D. Real Decreto 1150/2015, de 18 de decembro.

GRUPOS DAS ENFERMIDADES PROFESIONAIS

1	E.P. CAUSADA POR AXENTES QUÍMICOS
2	E.P. CAUSADA POR AXENTES FÍSICOS
3	E.P. CAUSADAS POR AXENTES BIOLÓXICOS
4	E.P. CAUSADAS POR INHALACIÓN QUE NON ESTÁN NOUTROS APARTADOS
5	E.P. CAUSADAS DA PEL QUE NON ESTÁN NOUTROS APARTADOS
6	E.P. POR AXENTES CANCERÍXENOS

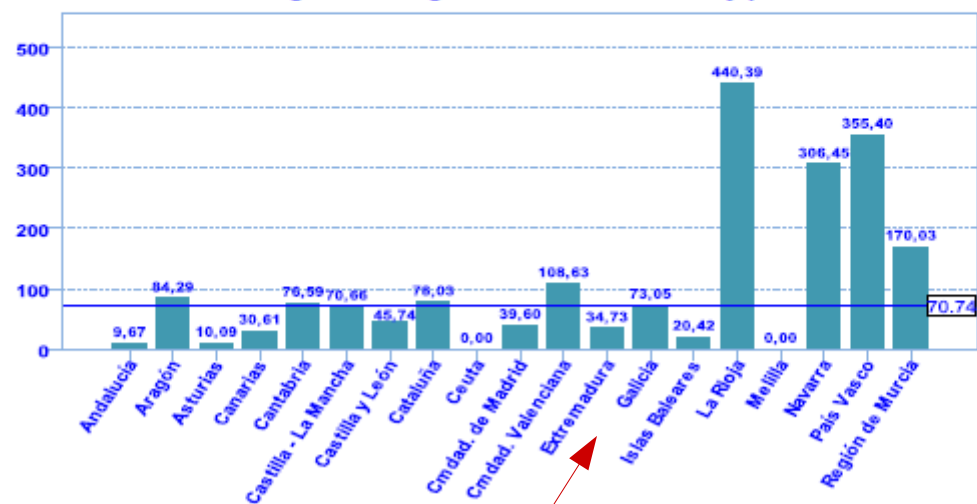

- **E.P. POR RUÍDO**
- **E.P. POR VIBRACIÓNS MECÁNICAS**
- **E.P. POR POSTURAS FORZADAS E MOVEMENTOS REPETIDOS.**
 - **DAS BOLSAS SEROSAS**
 - **FATIGA E INFLAMACIÓN DAS VAINAS TENDINOSAS, DE TECIDOS PERITENDINOSOS E INSERCIÓNS MUSCULARES E TENDINOSAS**
 - **PARÁLISE DOS NERVIOS DEBIDOS A PRESIÓN**
 - **OUTRAS**

ÍNDICES DE INCIDENCIA POR ACTIVIDAD ECONÓMICA SEGÚN COMUNIDAD AUTÓNOMA Año 2015

Gráfico CEPROSS-17.1

A. Agricultura, ganadería, selvicultura y pesca

ANO 2015

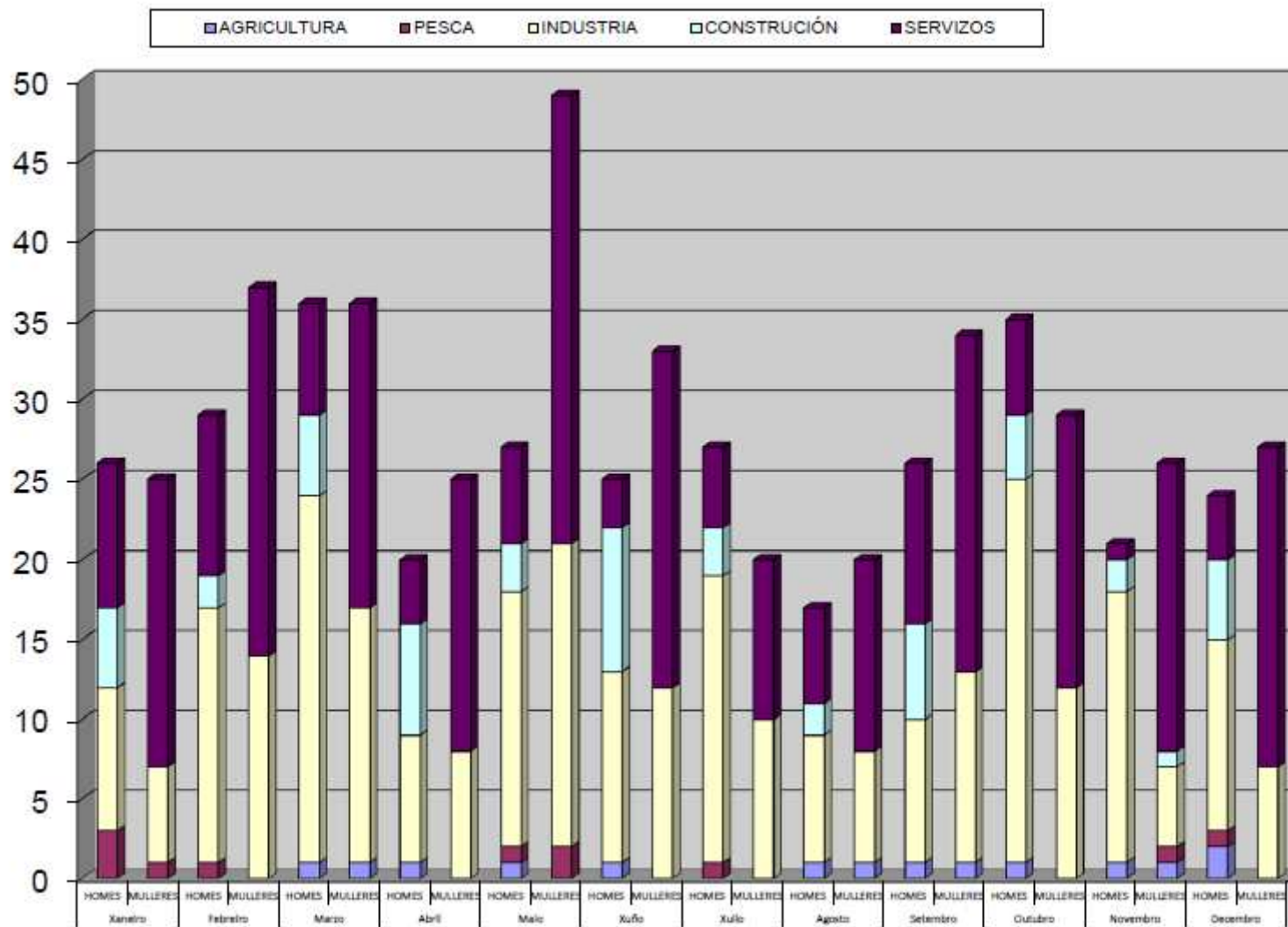
23

1,87%

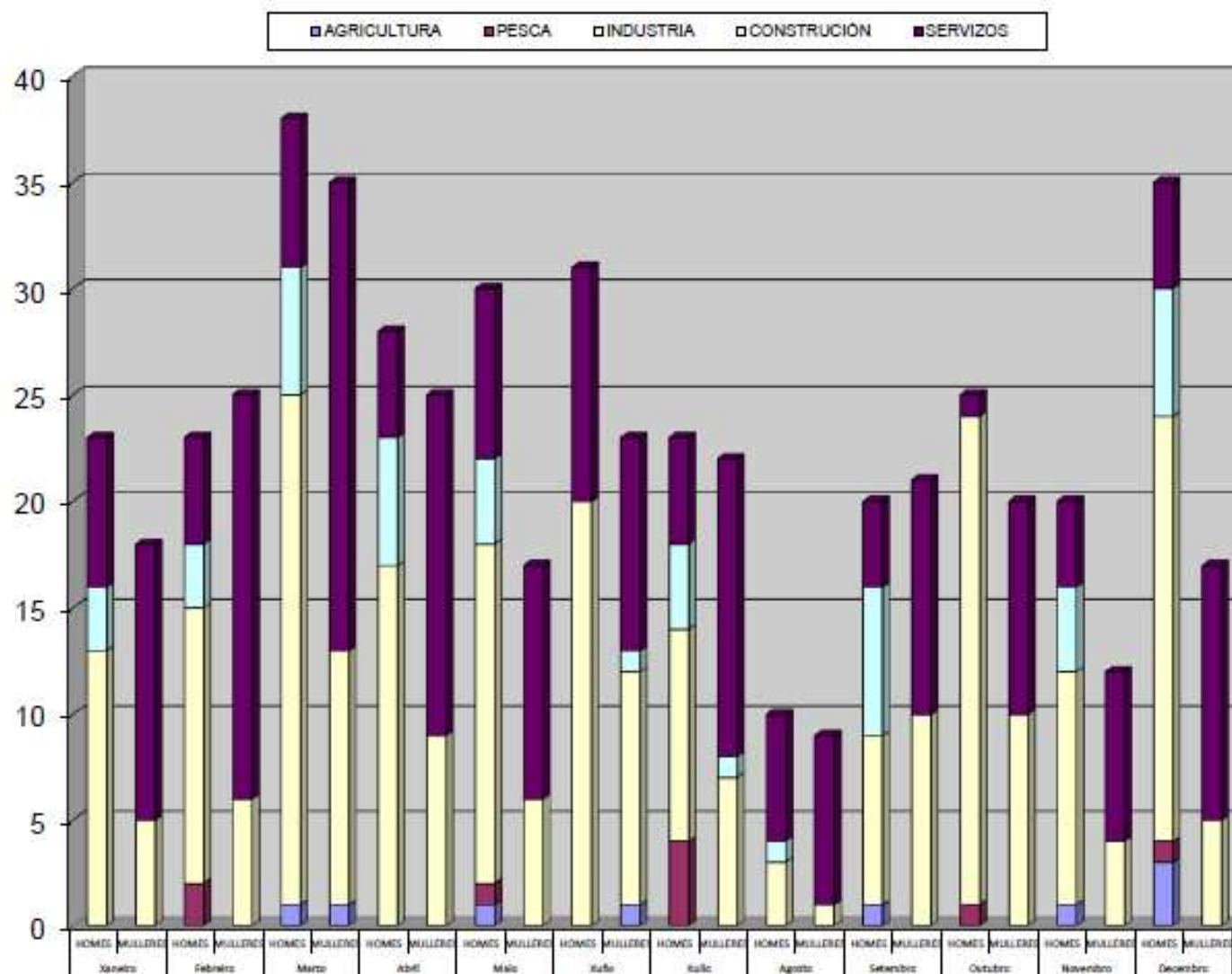
ENFERMIDADES PROFESIONAIS
POR SECTORES DE ACTIVIDADE E GRUPOS
XANEIRO-DECEMBRO 2015

GALICIA		Homes			Mulleres			Totais	% Homes		% Mulleres	
		Con Baixa	Sen Baixa	Total	Con Baixa	Sen Baixa	Total		Con Baixa	Sen Baixa	Con Baixa	Sen Baixa
AGRICULTURA	GRUPO I	1	0	1	0	0	0	1	0,32	0,00	0,00	0,00
	GRUPO II	7	3	10	4	2	6	16	2,24	0,98	1,11	0,82
	GRUPO III	0	3	3	0	0	0	3	0,00	0,98	0,00	0,00
	GRUPO IV	2	1	3	0	0	0	3	0,64	0,33	0,00	0,00
	GRUPO V	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
	GRUPO VI	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Subtotais		10	7	17	4	2	6	23	3,20	2,29	1,11	0,82
PESCA	GRUPO I	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
	GRUPO II	7	9	16	4	0	4	20	2,24	2,94	1,11	0,00
	GRUPO III	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
	GRUPO IV	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
	GRUPO V	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
	GRUPO VI	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Subtotais		7	9	16	4	0	4	20	2,24	2,94	1,11	0,00
INDUSTRIA	GRUPO I	15	4	19	7	5	12	31	4,79	1,31	1,94	2,05
	GRUPO II	121	113	234	105	74	179	413	38,66	36,93	29,09	30,33
	GRUPO III	2	2	4	0	1	1	5	0,64	0,65	0,00	0,41
	GRUPO IV	27	54	81	9	3	12	93	8,63	17,65	2,49	1,23
	GRUPO V	7	5	12	7	3	10	22	2,24	1,63	1,94	1,23
	GRUPO VI	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Subtotais		172	178	350	128	86	214	564	54,96	58,17	35,46	35,25
CONSTRUCCIÓN	GRUPO I	2	0	2	1	0	1	3	0,64	0,00	0,28	0,00
	GRUPO II	48	32	80	0	2	2	82	15,34	10,46	0,00	0,82
	GRUPO III	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
	GRUPO IV	1	8	9	0	0	0	9	0,32	2,61	0,00	0,00
	GRUPO V	2	3	5	0	0	0	5	0,64	0,98	0,00	0,00
	GRUPO VI	0	1	1	0	0	0	1	0,00	0,33	0,00	0,00
Subtotais		53	44	97	1	2	3	100	16,94	14,38	0,28	0,82
SERVIZOS	GRUPO I	2	1	3	6	4	10	13	0,64	0,33	1,66	1,64
	GRUPO II	65	58	123	158	111	269	392	20,77	18,95	43,77	45,49
	GRUPO III	2	4	6	26	12	38	44	0,64	1,31	7,20	4,92
	GRUPO IV	0	2	2	5	8	13	15	0,00	0,65	1,39	3,28
	GRUPO V	2	3	5	29	19	48	53	0,64	0,98	8,03	7,79
	GRUPO VI	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
Subtotais		71	68	139	224	154	378	517	22,69	22,22	62,05	63,12
Totais		313	306	619	361	244	605	1224	100	100	100	100

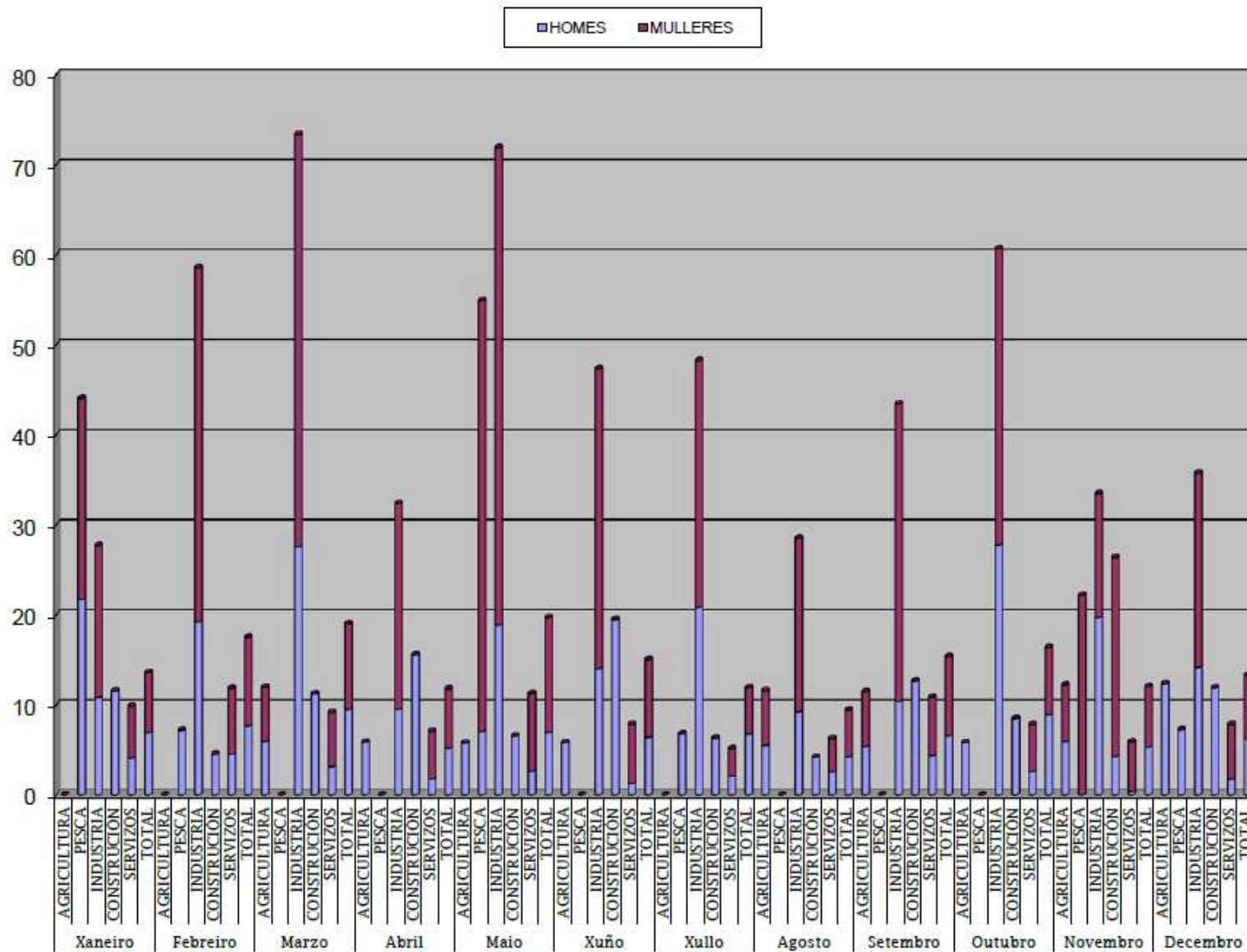
Enfermedades mensuais con baixa en Galicia - ano 2015

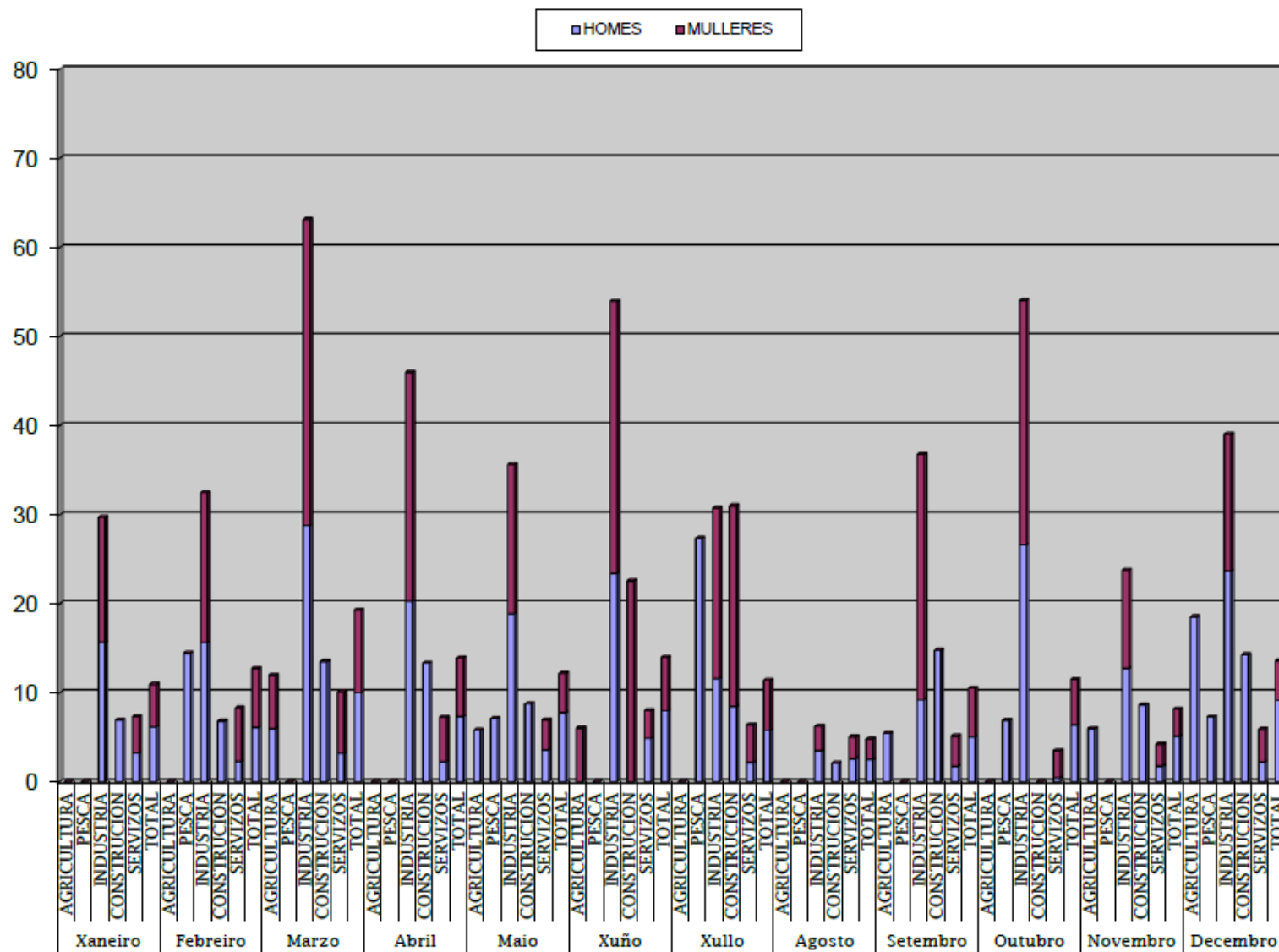
Enfermidades mensuais sen baixa en Galicia - ano 2015

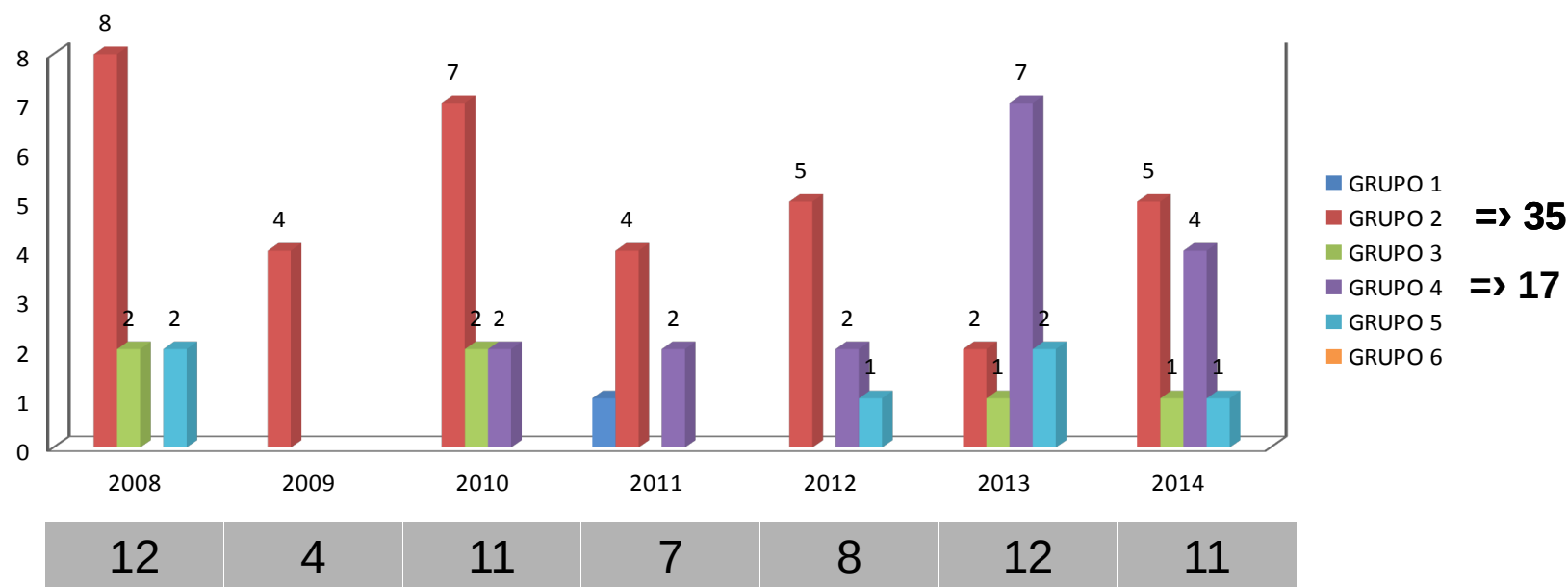
Con Baixa-I.Incidencia x100.000

Sen Baixa- I.Incidencia x100.000

ENFERMIDADES PROFESIONAIS NA AGRARIA EN GALICIA 2008 - 2014

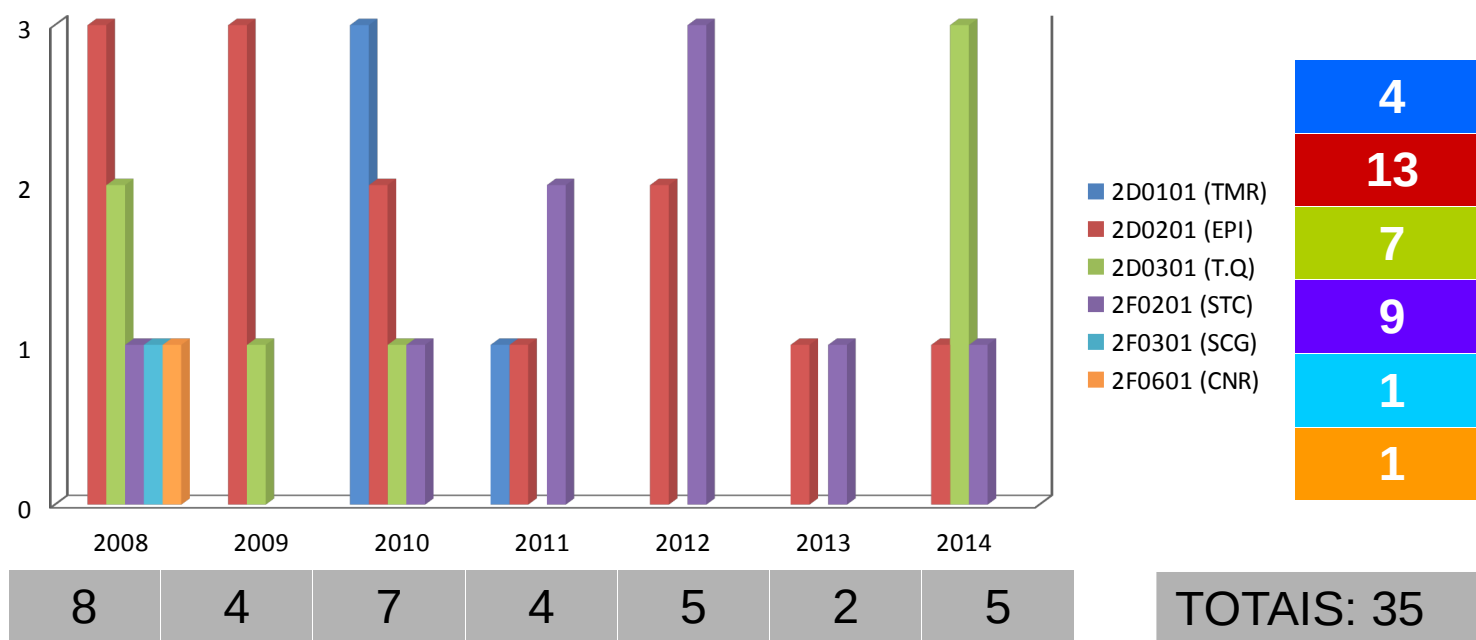

Están apartadas as de silvicultura

Fonte: Información estatística das enfermidades profesionais ISSGA

TRASTORNOS MUSCULOESQUELÉTICOS NA AGRARIA

EN GALICIA 2008 - 2014

Están apartadas as de silvicultura

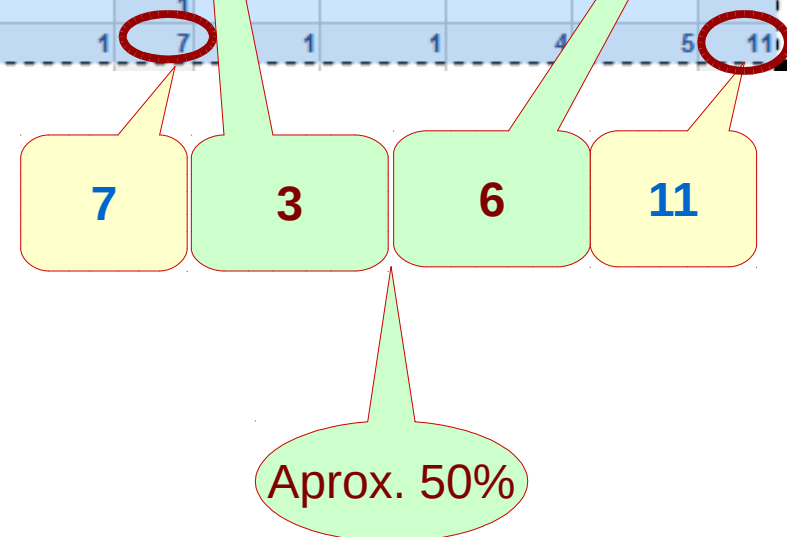
Fonte: Información estatística das enfermidades profesionais ISSGA

CEPROSS – ENFERMIDADES PROFESIONAIS POR CÓDIGO DE ACTIVIDADE

PRODUCCIÓN GANDEIRA

Cnae3 09	EP	Indicadores	Partes									
		Ano	2014					2015				
		Trimestre	1º T 2014	2º T 2014	3º T 2014	4º T 2014	Total	1º T 2015	2º T 2015	3º T 2015	4º T 2015	Total
014	Producción gandeira	2D0201							1	2	1	4
		2D0301	1			1	2					
		2F0101									1	1
		2F0201			1		1	1				1
		3B0102			1		1			1		1
		3B0126									1	1
		4H0213									1	1
		4H0312							1			1
		4H0313	2				2					
		4H0314									1	1
		4H0512	1				1					
		Total	4		2	1	7	1	1	4	5	11

2D0201	EPICONDILITE E EPITROCLEITE
2D0301	TENDINITE DE QUERVAIN (POLGAR)
2F0101	COMPRESIÓN N. CUBITAL CÓBADO
2F0201	SÍNDROME TÚNEL CARPIANO
3B0102	E. INFECCIOSAS GANDEIROS
3B0126	E. INFECCIOSAS G. PORCINO
4H0213	ASMA GANDEIROS
4H0312	ASMA AGRICULTURA
4H0313	ALVEOLITE ALERXICA EXTR. (A.A.E.)
4H0314	A.A.E. EN AVICULTURA
4H0512	FIBROSE INTERSTICIAL DIFUSA

ENFERMIDADES PROFESIONAIS EN LUGO
PERÍODO 2010 – 2015 NAS EXPLOTACIÓNS DE
GANDO VACÚN

ANO	NEUMONITIS POR HIPERSENSIBILIDAD	ASMA POR PELO DE VACA	EPICONDILITIS	AXENTES BIOLÓX. (TIÑA)	
2010	2	0	0	0	
2011	1	0	0	0	
2012	0	0	0	0	
2013	2	1	0	0	
2014	2	0	0	0	
2015	1	0	1	1	
TOTAIS	8	1	1	1	= 11

10 SON EN TRABALLADORES AUTÓNOMOS E
1 EN TRABALLADOR POR CONTA ALLEA

LUGO

ENFERMIDADES PROFESIONAIS SEGUNDO TIPO DE EXPLOTACIÓN

ANO	EXPLOTAC. DE LEITE	EXPLOTAC. DE CARNE
2010	1	0
2011	0	1
2012	0	0
2013	2	1
2014	1	1
2015	2	1
TOTAIS	6	4

ENFERMIDADES PROFESIONAIS POR XÉNERO

ANO	HOMES	MULLERES
2010	2	0
2011	1	0
2012	0	0
2013	1	2
2014	0	2
2015	3	0
TOTAIS	7	4

PANOTRATSS

Son as chamadas Patoloxías Non traumáticas da Seguridade Social cualificadas de Accidente de Traballo.

- E) AS ENFERMIDADES, NON INCLUÍDAS NO CADRO DE ENFERMIDADES PROFESIONAIS, QUE CONTRAIA TRABALLADOR CON MOTIVO DA REALIZACIÓN DE SEU TRABALLO, SEMPRE QUE SE PROBE QUE A ENFERMIDADE TIVO POR CAUSA EXCLUSIVA A EXECUCIÓN DO MESMO
- F) AS ENFERMIDADES OU DEFECTOS PADECIDOS CON ANTERIORIDADE POLO TRABALLADOR, QUE SE AGRAVEN COMO CONSECUENCIA DA LESIÓN CONSTITUTIVA DO ACCIDENTE.

Panotratss España 2015

Tabla 32.- Partes comunicados por categoría de patología y actividad económica

Actividades económicas	A	B	C	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	X	Total
Enfermedades infecciosas y parasitarias			5		3		5				1	4	8	9	31		1			67
Enfermedades de la sangre y del sistema inmunológico						1														1
Enfermedades endocrinas			3		1	2			14	1	3	3	40	16	1	2	1			87
Desórdenes mentales	4		7	1	10	14	1	1	12	1	1	5	16		17	4				94
Enfermedades del sistema nervioso central y periférico	19		124	7	49	25	20	1	5		4	42	18	4	15	6	2	1		342
Enfermedades de los sentidos	15	1	166	14	27	11	11	1	2	3	5	32	15	7	18	4	2	1		335
Enfermedades del sistema cardiocirculatorio	7	2	32	4	17	41	5	3	6	1	2	10	17	1	17	2	4	1		172
Enfermedades del sistema respiratorio	4		24	1	8	6	9	2	1		1	20	9	5	12	2				104
Enfermedades del sistema digestivo	7		38	6	20	12	2			3	1	11	5	1	3	2				111
Enfermedades de la piel	35	5	176	14	45	24	24	1	1	4	5	59	40	6	29	7	11	1		487
Enfermedades del aparato locomotor	168	6	975	76	702	327	136	18	4	18	44	250	230	36	325	44	56	13	2	3.430
Enfermedades del sistema genitourinario	1		1	1		1						1	1							6
Síntomas y observaciones clínicas o de laboratorio anormales no clasificados en otras parte						1		1			1	4	2	7	1					17
Lesiones, heridas, intoxicaciones y otros factores externos	3		38	2	7	46	7			1	1	14	13	2	3	2	1			140
Factores que afectan el estado sanitario			7		3	1	2	1				10	5	1	74	1				105
Total general	263	14	1.596	126	892	512	222	29	45	32	69	465	419	95	546	76	78	17	2	5.498

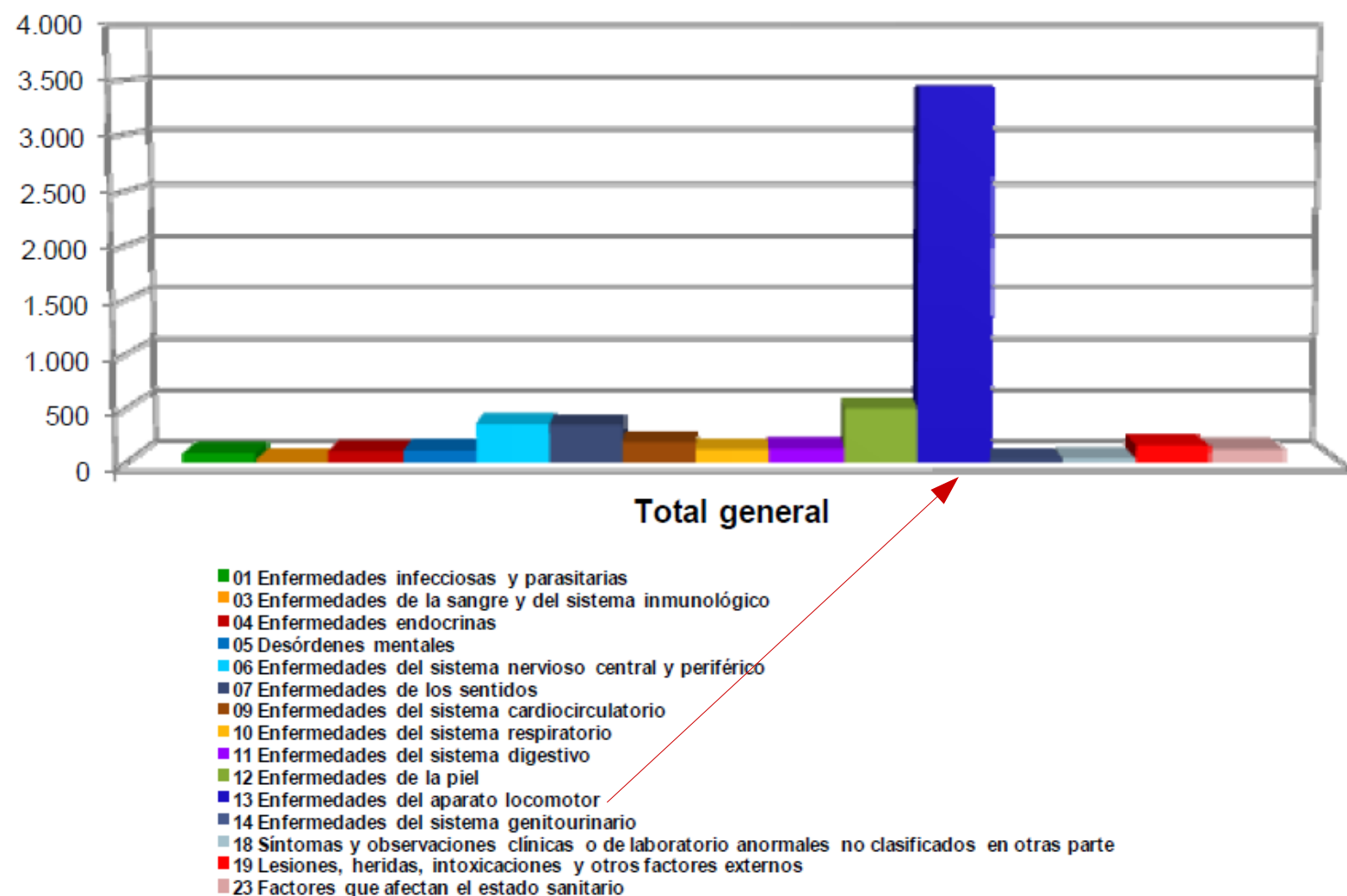
OBSERVATORIO DE ENFERMEDADES PROFESIONALES (CEPROSS) Y DE ENFERMEDADES CAUSADAS O AGRAVADAS POR EL TRABAJO (PANOTRATSS). INFORME ANUAL 2015

PANOTRATSS ESPAÑA 2015

PANOTRATSS: TOTAIS EN AGRICULTURA: 263
(5498) (4,78 %)

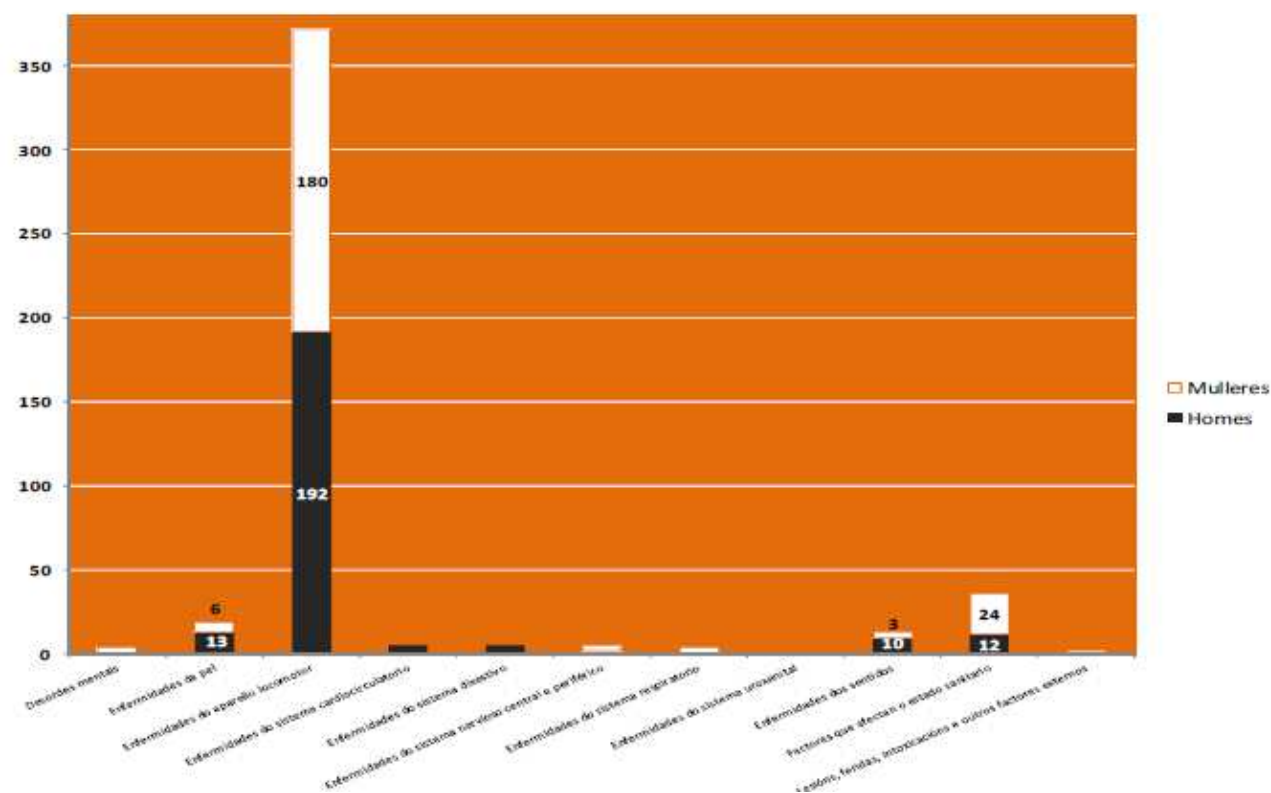
168 SON DEL APARATO
LOCOMOTOR (63,8 %)

Figura 6.- Patologías no traumáticas causadas por el trabajo

SEGUNDO O TIPO DE PATOLOXÍA E SEXO

Patoloxías	Homes	Mulleres	Total	%
05-Desordes mentais	1	3	4	0,86
06-Enfermidades do sistema nervioso central e periférico	2	3	5	1,07
07-Enfermidades dos sentidos	10	3	13	2,79
09-Enfermidades do sistema cardiocirculatorio	5	0	5	1,07
10-Enfermidades do sistema respiratorio	1	3	4	0,86
11-Enfermidades do sistema dixestivo	5	0	5	1,07
12-Enfermidades da pel	13	6	19	4,08
13-Enfermidades do aparello locomotor	192	180	372	79,83
14-Enfermidades do sistema uroxenal	1	0	1	0,21
19-Lesiões, feridas, intoxicacións e outros factores externos	1	1	2	0,43
23-Factores que afectan o estado sanitario	12	24	36	7,73
TOTAL	243	223	466	100,00

Partes comunicados por tipo de patoloxía segundo sexo 2e). Enfermidade causada polo traballo

Patoloxías	Homes	Mulleres	Total	%
05-Desordes mentais	1	3	4	0,94
06-Enfermidades do sistema nervioso central e periférico	2	3	5	1,17
07-Enfermidades dos sentidos	10	3	13	3,04
09-Enfermidades do sistema cardiocirculatorio	5	0	5	1,17
10-Enfermidades do sistema respiratorio	1	3	4	0,94
11-Enfermidades do sistema dixestivo	4	0	4	0,94
12-Enfermidades da pel	13	5	18	4,22
13-Enfermidades do aparello locomotor	162	173	335	78,45
14-Enfermidades do sistema uroxenital	1	0	1	0,23
19-Lesiões, feridas, intoxicacións e outros factores externos	1	1	2	0,47
23-Factores que afectan o estado sanitario	12	24	36	8,43
TOTAL	212	215	427	100,00

Partes comunicados por tipo de patoloxía segundo sexo 2f). Enfermidade ou defecto agravado polo traballo

Patoloxías	Homes	Mulleres	Total	%
11-Enfermidades do sistema dixestivo	1	0	1	2,56
12-Enfermidades da pel	0	1	1	2,56
13-Enfermidades do aparello locomotor	30	7	37	94,87
TOTAL	31	8	39	100,00

SEGUNDO O TIPO DE PATOLOXÍA POR ACTIVIDADES ECONÓMICAS E PROVINCIAS

Galicia

Partes comunicados de enfermedades causadas ou agravadas polo traballo por patoloxía e actividade económica. GALICIA

GALICIA	Sección de actividade económica														Total
Categoría	A	B	C	F	G	H	I	K	M	N	O	Q	R	S	
Desordes mentais	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	4
Enfermidades da pel	0	1	11	0	2	0	1	0	0	2	0	2	0	0	19
Enfermidades do aparello locomotor	3	0	98	7	109	87	8	0	6	17	4	28	2	3	372
Enfermidades do sistema cardiocirculatorio	0	0	2	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	5
Enfermidades do sistema dixestivo	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	2	0	0	0	5
Enfermidades do sistema nervioso central e periférico	0	0	2	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0	5
Enfermidades do sistema respiratorio	0	0	1	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	4
Enfermidades do sistema uroxenital	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Enfermidades dos sentidos	0	0	6	1	0	1	0	0	0	2	2	0	1	0	13
Factores que afectan o estado sanitario	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	35	0	0	36
Lesións, feridas, intoxicacións e outros factores externos	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2
Total	4	1	122	8	111	93	9	1	7	27	11	66	3	3	466

- A - Agricultura, gandería, silvicultura e pesca

B - Industrias extractivas

C - Industria manufactureira

D - Fomezo de enerxía eléctrica, gas, vapor e aire acondicionado.

E - Subministración de auga, actividades de saneamento, xestión de residuos e descontaminación.

F - Construción

G - Comercio por xunto e polo miúdo; reparación de vehículos de motor e motocicletas

H - Transporte e almacenamento

I - Hostalería

J - Información e comunicacións
- K - Actividades financeiras e de seguros

L - Actividades inmobiliarias

M - Actividades profesionais, científicas e técnicas

N - Actividades administrativas e servizos auxiliares

O - Administración Pública e defensa; Seguridade Social obrigatoria

P - Educación

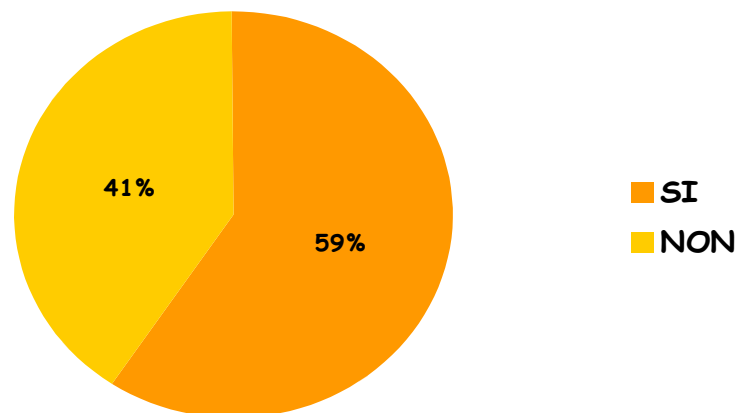
Q - Actividades sanitarias e de servizos sociais

R - Actividades artísticas, recreativas e de entretemento

S - Outros servizos

ESTUDO REALIZADO DO CENTRO DE LUGO CON TRABALLADORES DO SECTOR AGRARIO (2006)

ALTERACIÓNS OSTEOMUSCULARES

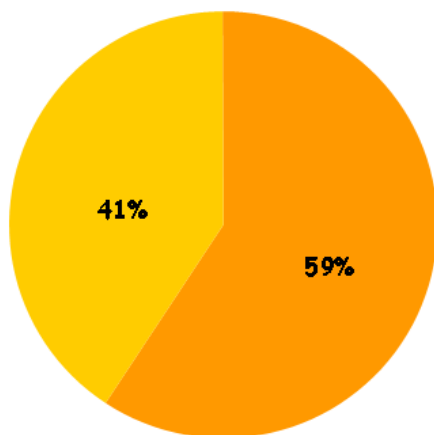

- IMPORTANTE NUMERO DE PROCESOS OSTEOMUSCULARES (**59%**).
- NÚMERO RELEVANTE DE AFECTACIÓNS AUDIOMÉTRICAS POR RUIDO DAS MÁQUINAS.
- AÍNDA NON ESTÁ TOTALMENTE ESTENDIDA A VACINACIÓN ANTITETÁNICA.
- NON APARECEN CASOS DE BRUCELOSE (TODAS NEGATIVAS).

ALTERACIÓNS OSTEOMUSCULARES

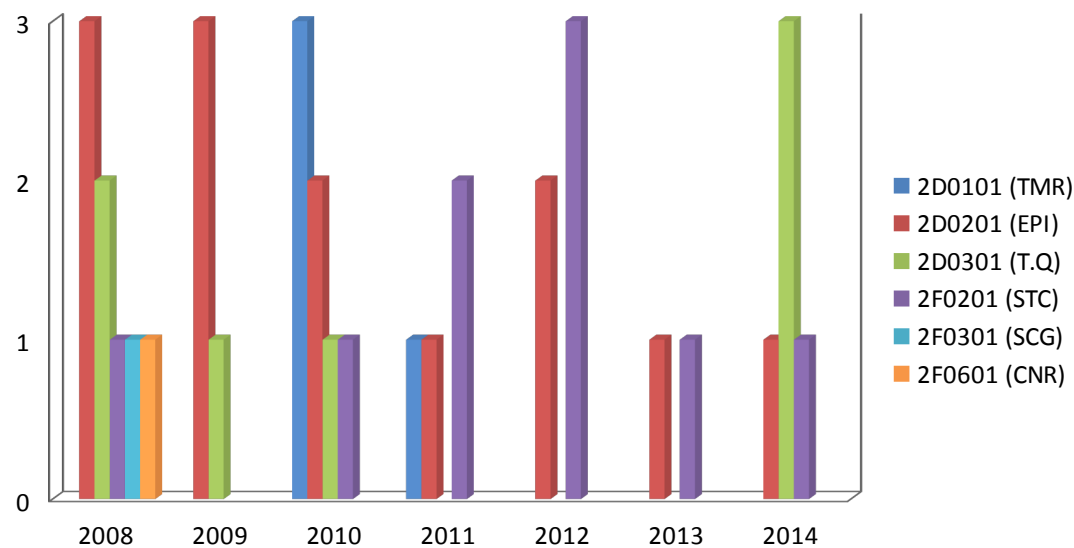
AFILIADOS 2014	REA (CONTA ALLEA)	SETA (AUTÓNOMOS)	TOTAL
A CORUÑA	1.579,18	10.935,68	12.514,86
LUGO	1.543,68	12.178,43	13.722,11
OURENSE	286,46	2.369,88	2.656,34
PONTEVEDRA	1.115,19	4.337,72	5.452,91
GALICIA	4.524,51	29.821,71	34.346,22

PERCIBIDAS

SI
NON

NOTIFICADAS

8

4

7

4

5

2

5

7 ANOS= 35

PRUEBA DE BRUCELOSE

VII ENQUISA NACIONAL DE CONDICIÓNS DE TRABALLO (2011)

ALGÚNS DATOS DO SECTOR AGROPECUARIO

- Os traballadores perciben exposición a ruído e vibracións
- Utilizan químicos un alto porcentaxe de traballadores
- O 33,6 % refiren manipular cargas
- O 16,5 % traballan a ritmos elevados que aumenta ao 34 % no caso de traballadores de explotacións de gando
- O 42 % acudiu a consulta médica por dor nas costas, nos membros superiores e inferiores, cervicalxias e dificultade respiratoria

CARACTERÍSTICAS DO SECTOR

- **Dispersión xeográfica da actividade**
 - **Carácter familiar das explotacións**
 - **Elevada porcentaxe de traballadores/as por conta propia**
 - **Diversidade de tarefas con multiplicidade de riscos**
 - **Avances na tecnoloxía**
 - **Máquinas de gran potencia e capacidade**
 - **Moita burocracia**
 - **Importantes inversións económicas**
- ♦ Manexo de maquinaria
 - ♦ Uso de produtos químicos
 - ♦ Contacto con animais
 - ♦ Carga física
 - ♦ Xornadas prolongadas e sen descanso F/S
 - ♦ Inclemencias climatolóxicas

Todo en función da busca de maior rendibilidade

DESCRIPCIÓN DAS TAREFAS

- MANTEMENTO DAS INSTALACIÓNS
- TRABALLOS EN SILOS E LUGARES DE ALMACENAMENTO
- BALEIRADO E LIMPEZA DE FOSAS
- MANEXO E ALIMENTACIÓN DE ANIMAIS
- MUXIDURA
- MANEXO E ADMINISTRACIÓN DE PRODUTOS VETERINARIOS
- UTILIZACIÓN DE MAQUINARIA E FERRAMENTAS AGRÍCOLAS
- MANIPULACIÓN E APLICACIÓN DE FITOSANITARIOS, BIOCIDAS E FERTILIZANTES
- PREPARACIÓN DE TERRAS, SEMENTA E RECOLLEITA

RISCOS PARA A SAÚDE

- EXPOSICIÓN A PRODUTOS QUÍMICOS (SUST. CÁUSTICAS, CORROSIVAS, NOCIVAS OU TÓXICAS)
- FATIGA FÍSICA DEBIDO A ESFORZOS, POSTURAS FORZADAS, MOVEMENTOS REPETIDOS, MANIPULACIÓN DE CARGAS
- EXPOSICIÓN A RUÍDO E VIBRACIONES
- EXPOSICIÓN A CONTAMINANTES BIOLÓGICOS
- CONDICIONES CLIMATOLÓGICAS ADVERSAS
- OUTROS (MOTIVO DE AATT OU PANOTRATSS)

FACTORES DE RISCO PARA A SAÚDE DAS MULLERES

- **FÍSICOS, QUÍMICOS, BIOLÓXICOS, ERGONÓMICOS E PSICOSOCIAIS**
- **ENGADIDO DAS TAREFAS DA CASA**
- **XORNADAS DE TRABALLO PROLONGADAS**
- **ESTRÉS NO TRABALLO**
- **CANSAZO INTENSO DESPOIS DO TRABALLO**
- **INQUIETUDE ANTE O FUTURO LABORAL**

RISCOS NO EMBARAZO E NA LACTACIÓN

- **Riscos físicos:** calor ou frío extremos, ruído, vibracións, radiación non ionizante, caídas, golpes e choques
- **Riscos químicos:** praguicidas, deterxentes, disolventes, etc.
- **Riscos biolóxicos:** polo contacto con animais, con produtos de abortos ou parto, esterco, xurros, augas residuais, solos e materiais infectados contaminados por virus, bacterias, endoparasitos,...
- **Riscos ergonómicos e psicosociais:** posturas forzadas, manipulación manual de cargas, xornadas prolongadas, gran volume de traballo en determinadas épocas do ano, o estrés derivado das inversións, etc.

REAL DECRETO 298/2009, do 6 de marzo, polo que se modifica o Real Decreto 39/1997, do 17 de xaneiro, polo que se aproba o Regulamento dos Servizos de Prevención, en relación coa aplicación de medidas **para promover a mellora da seguridade e a saúde no traballo da traballadora embarazada, que deu a luz ou en período de lactación.**

BOE nº 57 07/03/2009

Contén dous anexos con listaxe de axentes e condicións de traballo negativas ou prohibidas nestas situacións.

CADRO ENFERMIDADES PROFESIONAIS
R.D. 1299/2006

1	E.P. CAUSADAS POR AXENTES QUÍMICOS
2	E.P. CAUSADAS POR AXENTES FÍSICOS
3	E.P. CAUSADAS POR AXENTES BIOLÓXICOS
4	E.P. CAUSADAS POR INHALACIÓN DE AXENTES E SUSTANCIAS NON COMPRENDIDAS NOUTROS APARTADOS
5	E.P. DA PEL CAUSADAS POR DE AXENTES E SUSTANCIAS NON COMPRENDIDAS NOUTROS APARTADOS
6	E.P. CAUSADAS POR AXENTES CANCERÍXENOS

1

E.P. CAUSADAS POR AXENTES QUÍMICOS

PRODUTOS FITOSANITARIOS, BIOCIDAS, ABONOS MINERAIS, DETERXENTES, DISOLVENTES, ETC.

- **INTOXICACIÓNS:** AGUDAS E CRÓNICAS, PROCESOS CANCERÍXENOS, TERATÓXENOS E MUTÁXENOS.
- **REACCIÓNS IRRITATIVAS E ALÉRXICAS DA PEL.**

**INFORMACIÓN IMPORTANTE
APORTASE NAS FDS
E NAS ETIQUETAS
DOS PRODUTOS**

RUÍDO E VIBRACIÓNS DO TRACTOR E MÁQUINAS
FACTORES DE CARÁCTER ERGONÓMICO: POSTURAS
FORZADAS, MOVEMENTOS REPETITIVOS E
MANIPULACIÓN MANUAL DE CARGAS

- **XORDEIRAS** POR MÁQUINAS QUE PRODUCEN RUÍDOS CON NIVEIS IGUAL OU SUPERIOR A 80 dA
- **AFECCIÓNS OSTEOARTICULARES E VASCULARES** POR VIBRACIÓNS MECÁNICAS
- **LESIÓNS TENDINOSAS, TECIDOS PERITENDINOSOS, MUSCULARES E NERVIOS DO OMBRO, CÓBADO, E PULSO** POR POSTURAS FORZADAS E MOVEMENTOS REPETITIVOS. AS MÁIS FRECUENTES SON:
EPICONDILITE, SÍNDROME DO TÚNEL CARPIANO, TENDINITE

CONTACTO CO GANADO, EXPOSICIÓN NOS LUGARES DE ALMACÉN DE ALIMENTOS, NO ESTERCO E FOSA DE XURRO E NAS PROPIAS INSTALACIÓNS

- **ENFERMIDADES INFECCIOSAS** E PARASITARIAS POR BACTERIAS, VIRUS, FUNGOS E ENDOPARASITOS: ZOONOSES
- **ALERXIAS E PROCESOS DE SENSIBILIZACIÓN** EFECTOS CANCERÍXENOS, MUTÁXENOS OU TÓXICOS PARA A REPRODUCCIÓN

POR INHALACIÓN DE AXENTES E SUSTANCIAS DE ORIXE VEXETAL, ANIMAL E MICROORGANISMOS E SUSTANCIAS ENCIMÁTICAS DA MESMA ORIXE OUTROS: METÁLICOS, ETC.

- RINOCONXUNTIVITE, ASMA, **ALVEOLITE ALÉRXICA EXTRÍNSECA**, SÍNDROME DE DISFUNCIÓN DA VÍA AÉREA, FIBROSE INTERSTICIAL DIFUSA

5

**E.P. DA PEL CAUSADAS POR
DE AXENTES E SUSTANCIAS NON COMPRENDIDAS NOUTROS
APARTADOS**

CONTACTO CON AXENTES E SUSTANCIAS DE ORIXE VEXETAL, ANIMAL E MICROORGANISMOS OU SUSTANCIAS ENCIMÁTICAS DA MESMA ORIXE E METALES, PRODUTOS FARMACÉUTICOS, DISOLVENTES, ETC.

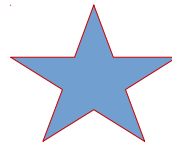
**DERMATITE ALÉRXICA,
IRRITATIVAS,
URTICARIAS,
DERMATOSE, E. POR
FRICCIÓN OU PRESIÓN**

6

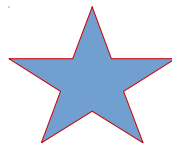
E.P. CAUSADAS POR AXENTES CANCERÍXENOS

RECOLLE AOS **PESTICIDAS ARSENICAIS**: CANCROS DE PULMÓN,
PEL...
GLUFOSINATO?????? LINFOMA

ENFERMIDADES DERIVADAS DE RISCOS PSICOSOCIAIS

SEN HORARIOS DE TRABALLO, XORNADAS PROLONGADAS,
TRABALLO SEN F/S, PICOS DE TRABALLO INTENSO,
ENFERMIDADES E PERDAS DE ANIMAIS, INVERSIÓN
ECONÓMICAS, TRABALLO CON RISCO IMPORTANTE, BUROCRACIA

Instituto Galego de Seguridade e Saúde Laboral

FICHAS DE INVESTIGACIÓN - ISSGA

Enfermidades profesionais
no sector agrario

Galicia
invólucro no RURAL

XUNTA
DE GALICIA

ÍNDICE

GRUPO DA ENFERMIDADE PROFESIONAL SEGUNDO A CAUSA	CÓDIGO EP	DESCRICIÓN DA ENFERMIDADE	N.º DE FICHA
Grupo 1. Axentes químicos	1S0104	Dermatite irritativa de contacto polo uso do herbicida glifosinato amónico no cultivo de millo	1
	1S0104	Intoxicación crónica pola exposición ao insecticida dimetoato e clorpirifós en invernadoiros	2
Grupo 2. Axentes físicos	2A0108	Xordeira provocada polo ruído nunha explotación forestal	3
	2B0201	Enfermidade de Kierböck no pulso nos labores silvícolas	4
	2C0101	Bursite crónica do xeonllo dereito no cultivo de viñedos	5
	2D0101	Tendinite crónica do manguito dos rotadores do ombreiro dereito no uso de maquinaria agrícola	6
	2D0201	Epicondilitis lateral do codo dereito no corte e rachado de leña	7
	2D0301	Tendinite do abdutor longo e extensor curto do polgar (T. De Quervain) no cultivo industrial de cogomelos	8
	2F0201	Síndrome do túnel carpiano no pulso dereito na poda das vides	9
	2F0401	Síndrome de compresión do nervio dístico popíteo externo no xeonllo dereito nas tarefas do invernadeiro	10
Grupo 3. Axentes biolóxicos	3B0102	Erisipeloide de Rosenbach transmitida pola manipulación dos porcos coa erisipelose coñecida como "Mal vermelho"	11
	3B0102	Febre Q transmitida pola manipulación do gando infectado coa bacteria <i>Coxsella burnetii</i>	12
	3B0102	Enfermidade de Lyme adquirida durante o coidado do gando	13
	3D0104	Micose superficial nas mans por fungos nos labores de cultivo do millo	14
Grupo 4. Enfermidades por inhalación de substancias e axentes non comprendidos noutras epígrafes	4H0213	Ama por epitaxio de vaca nas tarefas dunha explotación de gando bovino	15
	4H0313	Pulmón do granxeiro nas tarefas dunha explotación de gando bovino	16
Grupo 5. Enfermidades da pel causadas por substancias e axentes non comprendidas nalgunha das outras epígrafes	5B0112	Dermatite alérxica de contacto polas ladonias no cultivo de plantas ornamentais en invernadoiros	17
	5B0112	Urticaria por contacto cos pelos da profesionaria no corte de pifeiros	18
	5B0113	Reacción alérxica ao veneno das abellas nas tarefas dunha explotación apícola	19
Grupo 6. Axentes cancerixenos	-----	-----	-----

1S0104 - Enfermedade na aplicación directa de praguicidas que conteñen organofosforados

Dermatite irritativa de contacto polo uso do herbicida glufosinato amónico no cultivo de millo

CAUSAS

- O axente causal e o herbicida glufosinato amónico
- O contacto cutáneo durante a mestura e a aplicación do herbicida, que é tóxico e irritante para a pel.

2D0101 - Enfermidade por fatiga e inflamación das vaíñas tendinosas, de tecidos peritendinosos e insercións musculares e tendinosas

Tendinite crónica do manguito dos rotadores do ombreiro no uso de maquinaria agrícola

CAUSAS

- A postura mantida cos brazos en flexión e cunha lixeira elevación na condución do tractor.
- As accións repetidas de alcanzar e levantar cos brazos apeiros agrícolas e sacos de 40 kg.
- Os sobreesforzos cos brazos no manexo de animais.

3B0102 - Enfermidade infecciosa transmitida aos humanos polos animais ou os seus produtos e cadáveres en explotacións gandeiras

Febre Q transmitida pola manipulación do gando infectado coa bacteria *Coxiella burnetti*

CAUSAS

- O axente causal é a bacteria *Coxiella burnetti*.
- A inhalación de aerosóis ou po contaminados coa bacteria, procedentes da placenta tras o parto ou ben de materiais contaminados cos fluídos, feces e ouriños (esterco ou palla desecados) e incluso a través da roupa empregada na asistencia ao parto.

3B0102 - Enfermidade infecciosa transmitida aos humanos polos animais ou os seus produtos e cadáveres en explotacións gandeiras

Enfermidade de Lyme adquirida durante o coidado do gando

CAUSAS

- O axente causal é a bacteria *Borrelia burgdorferi* que infecta as carrachas.
- A picadura dunha carracha infectada.

3D0104 - Enfermidade infecciosas non contemplada noutros apartados: micose

Micose superficial nas mans por fungos nos labores de cultivo do millo

CAUSAS

- O axente causal e a *Candida albicans*.
- Desenvolver traballos na agricultura en condicións de humidade alta, o que favorece a proliferación de fungos que poden infectar a pel.

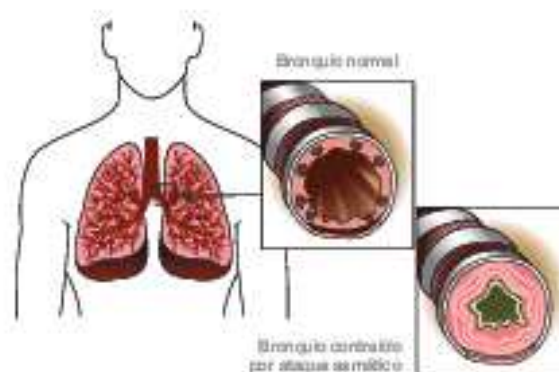

4H0213 - Enfermedade por inhalación de sustancias de alto peso molecular nas explotacións gandeiras

Asma por epitelio de vaca nas tarefas dunha explotación de gando bovino

CAUSAS

- O axente causal e o alérxeno presente nas partículas da caspa.
- A inhalación das partículas da caspa das vacas.

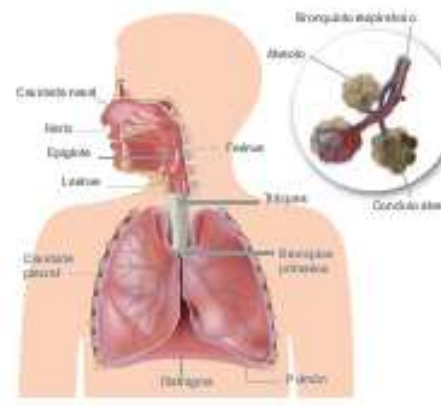

4H0313 - Enfermedade por inhalación de sustancias de alto peso molecular nas explotacións gandeiras

Pulmón do granxeiro nas tarefas dunha explotación de gando bovino

CAUSAS

- Os axentes causais son os antíxenos dos fungos das especies *Micropolyspora faeni* e *Termoactinomyces vulgaris*, que están no po que inhala o traballador.
- A inhalación de po orgánico contaminado con fungos presentes nos produtos de alimentación do gando.

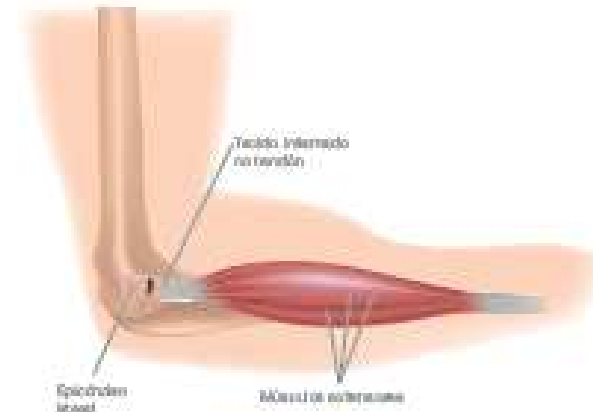

2D0201 - Enfermidade por fatiga e inflamación das vaíñas tendinosas, de tecidos peritendinosos e insercións musculares e tendinosas

EPICONDILITE

CAUSAS

- Os movementos de impacto ou sacudidas producidos no uso da equipos de traballo
- Os movementos repetidos de flexión e extensión e posturas forzadas do brazo e do pulso, así como movementos de supinación e pronación repetida na manipulando pesos.

SÍNDROME DO TÚNEL CARPIANO (STC)

CAUSAS

- Realizar movementos repetidos da man durante tempo prolongado.
- Manter posturas forzadas continuadas do pulso.
- Aplicar forza coas mans.

2D0301 - Enfermidade por fatiga e inflamación das vaíñas tendinosas, de tecidos peritendinosos e insercións musculares e tendinosas

Tendinite do abdutor longo e extensor curto do polgar TENDINITE de DE QUERVAIN

CAUSAS

- Realizar movementos repetitivos co polgar.
- Adoptar posturas forzadas e mantidas do pulso, en flexión dorsal, co dedo polgar esquerdo separado e en extensión forzada.

VIXILANCIA DA SAÚDE

Artigo 22 LPRL. **Guía para a vixilancia da saúde dos traballadores do sector agrario**

INDIVIDUAL

CARACTERÍSTICAS

- ESPECÍFICA (SEGUNDO OS RISCOS), COAS PROBAS QUE CAUSEN OS MENOS DANOS POSIBLES (**PROTOCOLOS**)
- VOLUNTARIA (COAS EXCEPCIÓNS NORMATIVAS)
- CONFIDENCIAL
- GRATUÍTA
- CON RESPECTO A INTIMIDADE, DIGNIDADE E A NON DISCRIMINACIÓN POR MOTIVOS DE SAÚDE
- GARANTIDA POLO EMPRESARIO

PROTOCOLOS

- Produtos fitosanitarios y biocidas
- Alveolite alérxica extrínseca
- Dermatose laboral
- Axentes biolóxicos
- Manipulación m de cargas
- Posturas forzadas
- Movementos repetitivos
- Asma
- Ruído

COLECTIVA

- Análise das posibles relacións entre a exposición a os riscos laborais e os danos para a saúde (causa - efecto)
- Adopción de medidas encamiñadas a mellorar as condicións e medio ambiente de traballo
- Identificar problemas e novos riscos
- Planificar a acción preventiva, establecendo as prioridades de actuación.
- Avaliación das medidas preventivas

RECOÑECIMIENTO MÉDICO

- **HISTORIA CLÍNICA:**
ANAMNESE
EXPLORACIÓN FÍSICA
CONTROL BIOLÓGICO
ESTUDOS COMPLEMENTARIOS ESPECÍFICOS
- **HISTORIA LABORAL:**
DESCRIPCIÓN DO POSTO DE TRABALHO
- ACTUAL: riscos detectados, medidas preventivas
- DESCRIPCIÓN DOS POSTOS ANTERIORES:
igual que no caso anterior

TRASTORNOS MÚSCULOESQUELÉTICOS

AS AFECCIÓNS MÁIS FRECUENTES SON:

- ☐ FATIGA FÍSICA, CONTRACTURAS
- ☐ DORES POR POSTURAS
 - CERVICALXIAS
 - DORSALXIAS
 - LUMBALXIAS
- ☐ ENTESOPATÍAS: EPICONDILITE
EPITROCLEITE
- ☐ ATRAPAMENTO NEUROLÓXICOS
- ☐ TENDINITE
- ☐ DOR NO OMBRO

13	EPICONDILITE
9	STC
7	T. de DE QUERVAIN
4	T. MANGUITO ROTADOR

MOITAS GRAZAS

E-mail: maria.paz.eyre.vazquez@xunta.es

